

Prevare v javnem sektorju

Od odkrivanja do preprečevanja

18 September 2024

Preprečevanje prevar v javnem sektorju ni le vprašanje denarja, je vprašanje ohranjanja integritete naših institucij.

Janja SKAMLIČ

EY Slovenija in EY Hrvaška, Partner, forenzika in integriteta poslovanja

The better the question. The better the answer.
The better the world works.

EY

Building a better
working world

Katere so najpogostejše vrste prevar v javnem sektorju?

Ko govorimo o prevarah v javnem sektorju, najpogosteje pomislimo na **podkupovanje, korupcijo in zlorabo pooblastil** pri javnih naročilih.

Te prakse običajno vključujejo **zlorabo zaupanih pooblastil za osebno korist**, kar pogosto vključuje tudi prejemanje denarja „pod mizo“, tako da je dokazov o kaznivih dejanjih v finančnih transakcijah zelo malo ali pa jih sploh ni. Takšna kazniva dejanja se v večini primerov odkrijejo z **informacijami, ki jih posredujejo tretje osebe**, pogosto prek kanala za sporočanje zlorab oz. nepravilnosti, ali pa se odkrijejo med notranjimi pregledi, zunanji revizijami in finančnimi inšpekcijami.

Notranje prevare lahko stori **vsak zaposleni**, na kateri koli ravni v organizaciji. Segajo lahko vse od manjših zlorab potnih stroškov do obsežnih zlorab, ki vključujejo pogodbe visokih vrednosti in kršitve nadzora, ki imajo lahko resne in materialne posledice.

“

Korupcija je rak, ki požira javno zaupanje, podkopava pravno državo, omejuje gospodarski razvoj in razjeda tkivo družbenih institucij.

Joe Biden, predsednik ZDA

Zlorabe pri javnem naročanju

Namerno postavljanje nejasnih ali pristranskih pogojev v razpisni dokumentaciji.

Sklepanje dogovorov s ponudniki za dodelitev pogodb v zameno za vračilo uslug

Fiktivni računi in napihovanje posameznih postavk na računih.

Manipulacije pri postopkih javnega naročanja ali naročanje izdelkov slabe kakovosti.

Prejemanje podkupnin za posredovanje pogodbenega dela povezanim osebam.

Korupcija in podkupovanje

Dodeljevanje nepoštene prednosti pri javnih razpisih v zameno za osebne koristi.

Prejemanje podkupnine v zameno za dodelitev javnih naročil ali koncesij.

Sprejemanje podkupnine v zameno za politične usluge (npr. glasovanje za določen zakon).

Izsiljevanje z namenom odobranja posameznih postavk

Sprejemanje podkupnine od dobaviteljev v zameno za sklenitev pogodbe z ugodnejšimi pogoji ali spremenjenimi pogoji.

Goljufivi zahtevki zaposlenim

Uporaba lažnih potrdil za uveljavljanje potnih stroškov in nadomestila za nastanitev.

Dodajanje lažnih zaposlenih v plačilne liste in izplačilo plač fiktivnim zaposlenim (ghost employees)

Uveljavljanje nadur za ure, ki niso bile opravljene.

Zaposlovanje ali napredovanje sorodnikov ali prijateljev brez ustreznih kvalifikacij.

Uporaba vpliva ali informacij za osebno obogatitev.

Prevarantsko (računovodsko) poročanje

Nepravilno vrednotenje javnega premoženja

Napačna priprava investicijske dokumentacije z namenom odobritve projekta.

Napačno poročanje o uspešnosti projekta

Prikrivanje dolgov ali primanjkljajev.

Poročanje o napihnjenih stroških za javne projekte ali nabave, da bi prikrili krajo ali preusmeritev sredstev.

Kaj moramo zagotoviti, da pride do prevare?

Trikotnik prevar lahko pomaga razložiti dejavnike, ki vodijo do prevar in drugih vrst neetičnega vedenja v organizacijah.

Po tej teoriji morajo obstajati trije elementi, da posameznik ravna neetično:

„Rdeče zastave“

Izmikanje
odgovorom

Nezadovoljni
zaposleni

Slabi IT
sistemi ter
pomanjkanje
ustrezne IT
varnosti

Anomalije v
podatkih ali
informacijah

Odsotnost
vzpostavljenih
postopkov za
kaznovanje

Visoka stopnja
fluktuacije,
odpuščanje ali
prerazporejanje
zaposlenih

Prevelika
zainteresiranost
in nadure

Prisotnost
nerutinskih
transakcij, ki
niso ustrezno
odobrene

Vloga notranjih revizorjev pri odkrivanju in preprečevanju prevar v javnem sektorju

Preverjanje in ocenjevanje ustreznosti in učinkovitosti notranjih kontrol v organizacijah, vključno s kontrolami za preprečevanje in odkrivanje prevar.

Načrtovanje in izvajanje notranjih revizij in pregledov, ki vključujejo ustrezne postopke na podlagi ocenjenega tveganja prevar.

Uporaba tehnologije in podatkovne analitike za stalno spremljanje tveganj goljufij, iskanje neobičajnih postavk ali prepoznavanje potencialno sumljivih transakcij za nadaljnjo preiskavo.

Svetovanje vodstvu pri vzpostavljanju ukrepov za preprečevanje prevar ali pri ugotavljanju in ocenjevanju tveganj za prevare.

Dobre prakse pri obvladanju prevar:

Spodbujanje močne etične kulture v organizaciji.

Letne izjave o etični skladnosti zaposlenih, dobaviteljev in drugih relevantnih subjektov.

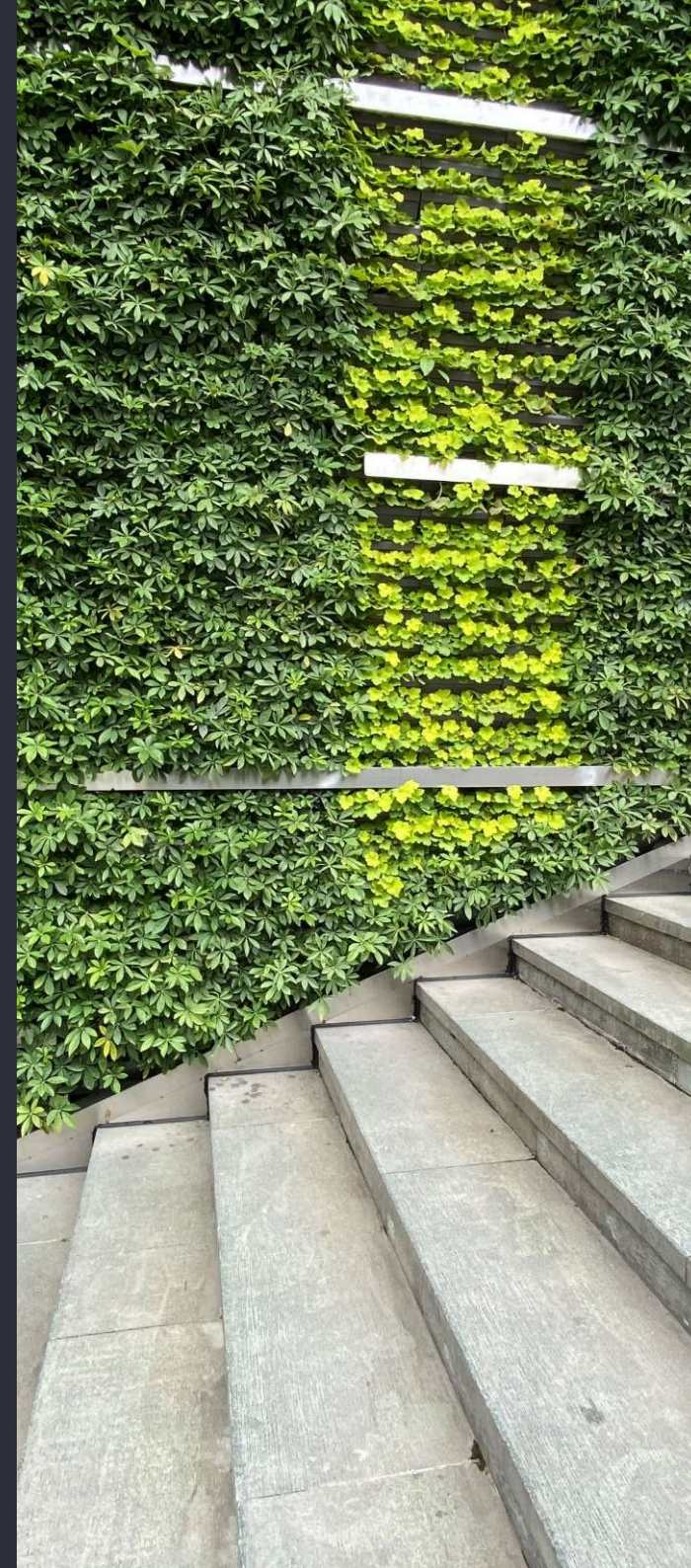
Implementacija in vzdrževanje zanesljivega okolja za preprečevanje goljufij.

Osredotočenost na goljufije že med tekočimi pregledi.

Poudarek na izobraževanjih na temo prevar.

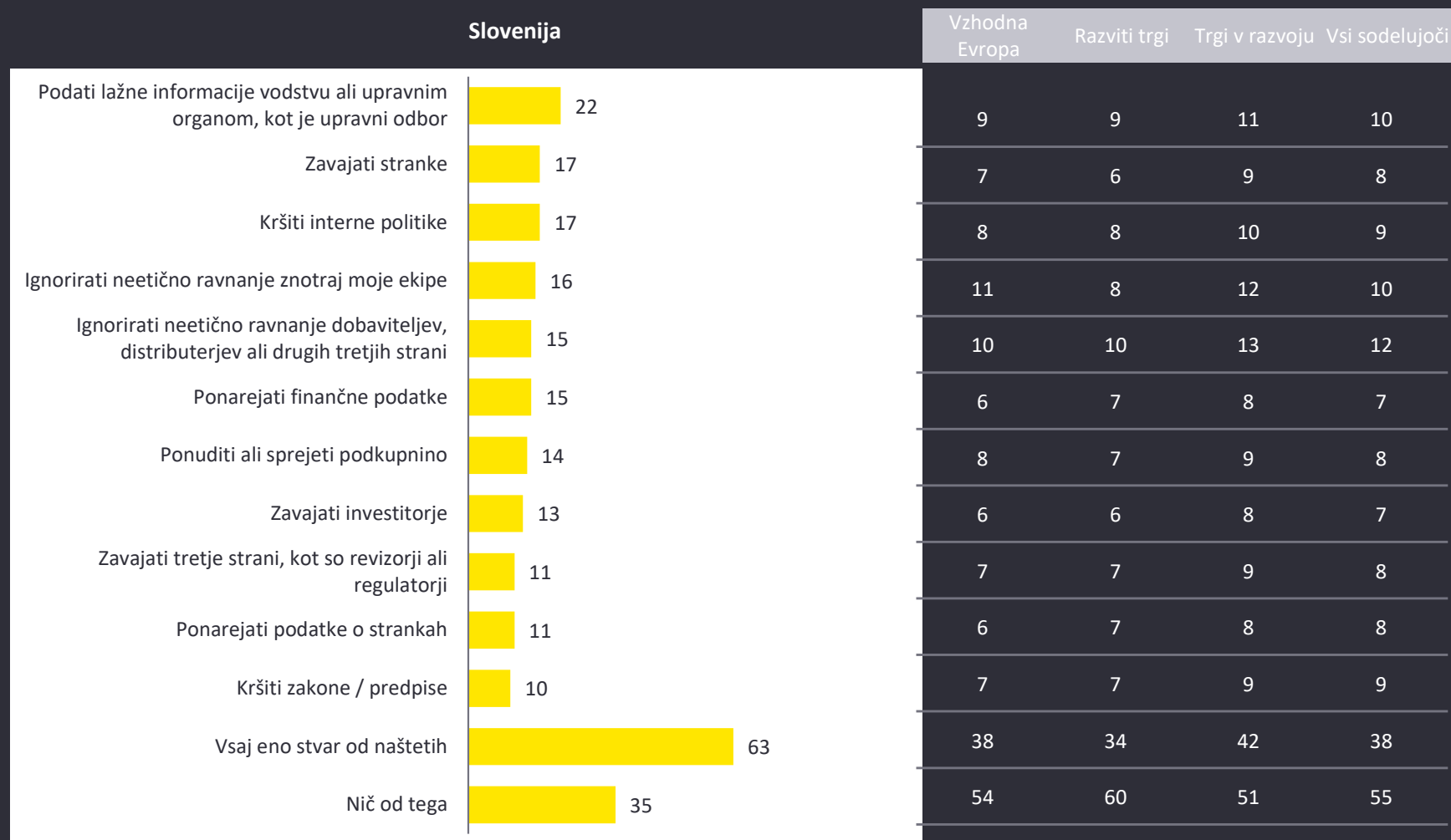
Vzpostavitev ustreznih kanalov za poročanje o goljufijah.

Implementacija postopkov za odkrivanje in preprečevanje goljufij.

Rezultati raziskave EY: Razkorak med besedami in dejanji

Kaj, če karkoli, od naštetega bi bili pripravljeni storiti, da bi izboljšali svoje možnosti napredovanja ali za finančno kompenzacijo (plačo ali bonuse, ki bi jih prejeli)?

“

Bodi pogumen!
Povej naprej!

EY | Gradimo boljše poslovno okolje

Naše poslanstvo je graditi boljše poslovno okolje z ustvarjanjem dolgoročne vrednosti za stranke, zaposlene in celotno družbo ter krepitvijo zaupanja v kapitalske trge.

EY ekipe sestavljajo strokovnjaki najrazličnejših profilov, ki s pomočjo podatkov in moderne tehnologije v več kot 150 državah spodbujajo zaupanje in strankam pomagajo poslovati, rasti in se razvijati.

Naši strokovnjaki na področjih dajanja zagotovil, svetovanja, prava, strategij, davkov in transakcij z zastavljanjem boljših vprašanj odpirajo pot do novih odgovorov na kompleksne probleme današnjega sveta.

EY predstavlja globalno organizacijo in se lahko nanaša na eno ali več družb članic globalne mreže Ernst&Young Global Limited, vsaka od katerih je samostojna pravna oseba. Ernst & Young Global Limited, družba z omejenim jamstvom s sedežem v Združenem kraljestvu, ne opravlja storitev za stranke. Več informacij o zbiranju in obdelavi osebnih podatkov in opis pravic posameznikov v skladu s predpisi o varstvu osebnih podatkov so na voljo na spletnem naslovu ey.com/privacy. Družbe članice globalne mreže Ernst&Young Global Limited ne opravljajo pravnih storitev, če to prepoveduje lokalna zakonodaja. Za več informacij o globalni družbi EY obiščite ey.com.

© 2024 EYGM Limited.
Vse pravice zadržane.

Ta dokument je izključno splošne in informativne narave, zato se ne nanašajte nanj za računovodske, davčne, pravne ali druge strokovne nasvete. Za specifične nasvete se obrnite na vaše svetovalce.

ey.com